

ТЕМА 21:**АНАЛИЗ НА ДВИЖЕНИЕТО НА ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА**

Важно значение за предприятието има анализът на паричния поток. Чрез него се изразява резултатът от оборота на паричната маса през определен период.

Паричните потоци са постъпленията на парични средства в предприятието и плащанията на парични средства от предприятието в хода на неговата дейност през отчетния период.

Различаваме брутен и нетен /чист/ паричен поток.

Брутният паричен поток е брутната /облагаемата/ печалба и направените амортизационни отчисления за даден период. Неговото установяване може да се представи чрез следната схема:

Брутен паричен поток = Брутна печалба /загуба/ + Амортизационни отчисления

Нетен паричен поток - при него печалбата /загубата/ се коригира с безналичните сделки и операции.

Нетен паричен поток	=	Брутен паричен поток	+	Приходи за бъдещи периоди	-	Разходи за бъдещи периоди
---------------------	---	----------------------	---	---------------------------	---	---------------------------

Паричният поток може да бъде положителна или отрицателна величина.

Според техния произход паричните потоци се класифицират в три групи:

- **паричен поток от оперативната дейност** - непосредствената стопанската дейност , т.е. използването на ресурсите.
- **паричен поток от финансовата дейност** - осигуряване на капитали
- **паричен поток от инвестиционната дейност** - осигуряване на дълготрайни активи

Отчетът за паричния поток е важно средство за финансовия анализ. Той дава възможност да се:

- определят парите от оперативната дейност и да се сравнят с печалбата
- оцени ефективността от прилаганата финансова и инвестиционна стратегия
- оцени способността на предприятието да посрещне настъпилите задължения и да плаща дивиденди.

Основната величина, която определя паричния поток, е **фискалната /облагаемата/ печалба** , която изразява масата на печалбата, получена в резултат на функционирането на капитала. От своя страна фискалната печалба е произведение от обема на инвестирания капитал и нормата на печалба.

$ФП = К * Р,$

където:

ФП - фискална печалба

К - инвестиран капитал

Р - норма на печалба /отношението на масата на фискалната печалба и обема на капитала/

$$ФП_0 = 129\,338 * 0,127 = 16\,426 \text{ лв. за предходната година}$$

$$ФП_1 = 145\,163 * 0,039 = 5\,595 \text{ лв. за текущата година}$$

Ако резултатът от функционирането на капитала е отрицателен, ще има загуба, от която следва, че паричния поток може да бъде отрицателна величина. Промяната в обема на запасите от продукция, незавършено производство и разходи за бъдещи периоди може да изразява увеличение или намаление на този обем. Когато е налице увеличение това означава, че в края на периода са останали по-голям обем извършени разходи, които не са покрити с приходи в сравнение с равнището им в началото на периода.

Амортизацията се отчита като разход за дейността. По този начин начислената амортизация намалява печалбата от дейността на капитала. При начисляването на амортизации обаче не се извършва разход на парични средства.

Приходите за бъдещи периоди влияят върху масата на паричния поток чрез увеличение на паричните средства, които се отнасят за покриване на разходи за получаване на финансов резултат от дейности, които предстоят да се завършат през следващия период.

Зависимостта между **масата на паричния поток** и разглежданите фактори може да се представи по следния начин:

$$\text{ПП} = \text{К.П} + \text{Зп} + \text{ПБП} - \text{Д} + \text{Ам}$$

където:

К - обем на капитала

П - норма на печалбата

Зп - увеличение на запасите /използуване на парични средства/, намаление на запасите /източници на парични средства/.

ПБП - увеличение на приходите от бъдещи периоди

Д - начислените и внесените данъци от печалбата

Ам - сумата на начислената амортизация

$$\text{ПП} = 129\,338 * 0,127 + 13\,015 + 2\,221 - 7\,385 + 8\,324 = 32\,601 \text{ лв.}$$

Влиянието на отделните фактори се установява по следния начин:

1. Влияние на обема на инвестирания капитал

$$(\text{К}_1 - \text{К}_0) * \text{П}_0$$

К_1 - стойност на капитала в отчетния период

К_0 - стойност на капитала в базисния период

П_0 - нормата на печалбата в базисния период

$$(145\,163 - 129\,338) * 0,039 = 617 \text{ лв.}$$

2. Влияние на промените на запасите от продукцията, незавършено производство и разходи за бъдещи периоди

$$\text{ЗП}_1 - \text{ЗП}_0$$

$$16\,453 - 10\,779 = 5\,674 \text{ лв.}$$

3. Влияние на сумата на амортизация

$$\text{АМ}_1 - \text{АМ}_0$$

$$10\,075 - 9\,085 = + 1\,012 \text{ лв.}$$

4. Влияние на увеличението на приходите за бъдещи периоди

$$\text{ПБП}_1 - \text{ПБП}_0$$

$$(2\,221 - 100) = 2\,121 \text{ лв.}$$

5. Влияние на размера на данъците

$$\text{Д}_1 - \text{Д}_0$$

$$2\,615 - 7\,385 = - 4\,770 \text{ лв.}$$

При получаване на отрицателна маса на паричния поток предприятието следва да вземе бързи мерки за подобряване на финансовото състояние. Отрицателната маса на паричния поток означава, че предприятието разходва повече парични средства отколкото получава.

Паричният поток дава възможност да се определят два важни показателя:

1. Ликвидност на паричния поток

$L_{\text{пп}}$	=	$\frac{\text{Парични средства} + \text{Паричен поток от оперативна дейност}}{\text{Краткосрочни задължения}}$
-----------------	---	---

$$L_{\text{пп}} = \frac{16\,614 \text{ лв.} + 32\,601 \text{ лв.}}{95\,114 \text{ лв.}} = 0,52$$

Показателят е измерител на краткосрочната платежност, тъй като числителят представлява приблизително паричните ресурси, които са силно ликвидни.

2. Рентабилност на паричния поток

$R_{\text{пп}}$	=	$\frac{\text{Паричен поток от оперативна дейност}}{\text{Нетни приходи от продажби}}$
-----------------	---	---

$$R_{\text{пп}} = \frac{32601}{116\,481 \text{ лв.}} = 0,28$$

Показателят изразява парите, получени от всеки лев продажби. Той характеризира способността на предприятието да превърне продажбите в пари.